

УДК 796.093.1:796.85(-044.44)

*Микола Колос,
Володимир Яременко,
Олексій Семигал,
м. Ірпінь*

СТВОРЕННЯ ПЕРЕДУМОВ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЧЕМПІОНАТІВ СВІТУ З ХОРТИНГУ

Постановка проблеми. Суттєві зміни в політичному та соціально-економічному житті України, зростаючі вимоги суспільства до якісної освіти все виразніше спонукають до реформ в українській освіті, поступових кроків для системного вдосконалення в галузі виховання та оздоровлення дітей. Формування здорового способу життя є домінуючим напрямом у системі формування здорової, сильної нації.

Законом України „Про освіту“ визначені завдання з виховання громадянина – патріота України, забезпечення потреби особистості в творчій самореалізації, інтелектуальному, духовному та фізичному розвитку, підготовки до активної професійної, громадської діяльності, створення умов для соціального захисту та організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань і стану здоров'я дітей та молоді.

Одним із дієвих засобів фізичного та морально-етичного виховання дітей є хортинг – національний вид спорту України, заснований на культурних, оздоровчих і бойових традиціях українського народу. Він сприяє залученню підростаючого покоління до загальнолюдських цінностей, формуванню внутрішньої культури особистості, її високих вольових якостей, навичок здорового способу життя, гармонійному фізичному розвитку дітей.

Хортинг – національний вид спорту України. Його засновано в нашій країні у 2008 році. Розробка правил змагань із хортингу, а також його кваліфікаційна система спрямовані виключно на природний винахід техніки самозахисту та спортивних прийомів одноборства, ініціатором якого виступив видатний спортсмен Е. Єрмоєнко – випускник Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту кафедри хортингу, боротьби і важкої атлетики.

Будучи порівняно молодим видом спорту, хортинг має давні і славні історико-культурні корені. Ідея виникнення хортингу як комплексної системи самовдосконалення особистості, заснованої на фізичному, морально-етичному та духовному вихованні, пов'язана з відродженням давніх народних традицій козаків, що передавалися з покоління у покоління. Народна традиція, й не обов'язково військова, – це явище, яке формується не роками, а століттями, й вирізняється винятковою живучістю. Зі зміною умови життя народів традиція дещо трансформується, але продовжує жити в новій формі. Довгі роки радянська влада вела боротьбу з козацтвом – у козаків відібрали коней, зброю, заборонили вести традиційний спосіб життя. Ось тут і проявилася сила й живучість традиції. Не маючи можливості вести традиційний спосіб життя, козака молодь стала займатися спортом – хортингом.

Слово „хортинг“ походить від назви відомого в світі славетного острова Хортиця, де була розташована Запорозька Січ, яка відіграла прогресивну роль у історії українського народу. Система підготовки, виховання характеру в найжорстокіших рукопашних двобоях, у яких дозволялася вся можлива техніка самооборони, вдосконалення майстерності та надбання змагального духу запорозьких козаків лягли в основу хортингу як виду спорту.

У наші дні слово „хортиця“ асоціюється з лицарством і самопожертвою, відвагою та вихованням могутніх і вольових чоловіків. Саме тому спортивне єдиноборство хортинг символічно назване на честь місця проведення всіх прадавніх козацьких двобоїв, відкритого майдану, живого кола з козаків – „хорту“, в який вони збиралися для виявлення найсильніших, і на честь найбільшого острова на Дніпрі „Хортиця“ – сакрального центру та місця народження козацької доблесті Запорозької Січі.

Сучасний український хортинг – це не копія чогось іншого, а еталон самобутньої спортивної та бойової техніки. Водночас хортинг став тим середовищем, в якому продовжила своє життя козака військова традиція, пов'язана з верховою їздою, умінням вести двобій холодною та вогнепальною зброєю.

Становлення вітчизняного хортингу відбувалося з 2008 по 2015 рік у відриві від світового культу єдиноборств. Опорою для сучасного хортингу стала українська вітчизняна традиція кулачних боїв, які були надзвичайно популярні у Київській Русі, а далі з появою козацтва – традиція Війська Запорозького та славетної Запорозької Січі. Майже кожен чоловік у той час брав участь у стінках і був бійцем-кулачником. В Європі широкої народної традиції кулачних боїв ніколи не існувало. Лише в окремих країнах були популярні в народі сутички борців та кулачні бої, але винятково як видовище під час свята. Якщо десь і готувалися бійці для показу і розваг, то заняття єдиноборствами завжди залишалося справою професіоналів, а не народу.

Сучасний хортинг ділиться на два різновиди – *аматорський і професійний*. Успіхи вітчизняних хортингістів-любителів загальновідомі, а ось хортингісти-професіонали тільки починають розвивати свій напрям. Зазначені різновиди мають різне коріння, інакше – аматорський та професійний хортинг є гілками двох різних традицій [1, с. 55–56; 2, с. 52–53; 3; 5, с. 4–9; 6, с. 6–9; 6; 8, с. 6–8; 9, с. 99–100; 10, с. 181; 11].

На офіційному сайті Української Національної Федерації Хортингу систематично висвітлюється інформація, оголошення, запрошення щодо проведення семінарів, змагань різного рівня, їх результатів, що сприяє швидкому донесенню інформації читачам сайту [4].

Мета – розглянути фактори, що сприяли проведенню чемпіонатів Світу з хортингу.

Виклад основного матеріалу. Хортинг включає в себе оздоровчі, загальнофізичні, технічні й тактичні елементи, а також виховні та філософські аспекти українського національного виду спорту як впливової виховної системи фізичного та морально-етичного напрямку, реального інструменту виховання сильного українця, гідного громадянина – патріота Української держави. Матеріал посібників, відповідно до цих аспектів ґрунтується на освітніх стандартах основних навчальних предметів, забезпечує науковість змісту, має освітню та виховну цінність, ураховує систематичність і послідовність навчання, передбачає творчість, доступність та індивідуальний підхід, доцільність вибору форм і методів роботи [2; 5; 6; 8].

Міністерство юстиції України зареєструвало хортинг і видало Свідоцтво про реєстрацію Української Федерації Хортингу (від 25 березня 2009 року № 3076). Офіційне визнання хортингу видом спорту відбулося за наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту до Дня Незалежності України (наказ № 3000 від 21 серпня 2009 р.). Відповідно до статті 20 Закону України „Про фізичну культуру і спорт“, підпункту 30 пункту 4 та пункту 8 Положення про Міністерство молоді та спорту України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 № 220, пункту 4 Положення про надання на конкурсних засадах спортивній федерації статусу національної та позбавлення такого статусу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2012 № 22 (зі змінами), пункту 8 розділу V Положення про комісію для надання спортивній федерації статусу національної та позбавлення такого статусу, затвердженого наказом Мінмолодьспорту від 21 січня 2014 № 102, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04 лютого 2014 за № 210/24987 та рішенням комісії для надання спортивній федерації статусу національної та позбавлення такого статусу від 08 жовтня 15 (протокол № 5) Всеукраїнській громадській організації „Українська Федерація Хортингу“ надано статус національної спортивної федерації з виду спорту „хортинг“. Відповідний наказ Мінмолодьспорту від 12 жовтня 15 року № 3724 розміщено на веб-сайті Мінмолодьспорту в розділі „Нормативна база фізичної культури і спорту Мінмолодьспорту“ [1–11].

Сучасний український хортинг – універсальна система та змішане єдиноборство, що втілило в собі найбільш ефективні та дієві прийоми спортивних і прикладних єдиноборств та бойових мистецтв. Виховна і філософська основа хортингу – здоровий спортивний дух людини та славні традиції войовничих пращурів козаків Запорозької Січі. Хортинг – повноконтактний комплексний вид бойового мистецтва, започаткований в Україні, що базується на принципах спортивної підготовки як багаторічний, спеціально організований навчально-тренувальний процес всебічного розвитку, навчання та морально-етичного виховання спортсменів. Сама його назва має історичну основу, пов'язану із козацтвом в Україні.

Розвиток хортингу має на меті спортивне виховання сильного та здорового суспільства на основі традиційних духовних цінностей українського народу.

Відповідно до хронології виду спорту, перший навчально-тренувальний семінар із хортингу був проведений у м. Київ 20 вересня 2008 року, у якому взяли участь 65 тренерів, інструкторів та спортсменів із 14 областей України. Після цього хортинг почав поширюватися в Україні та найближчим часом навчально-тренувальні семінари з хортингу були проведені у м. Дніпропетровськ – з 25 по 27 вересня 2008 року, у м. Запоріжжя – 28 вересня, у м. Донецьк – з 10 по 12 жовтня, у м. Рівне – 18 жовтня, у м. Трускавець – з 27 по 28 жовтня 2008 року. Після низки семінарів відбулися і перші змагання. Перші змагання з хортингу, на яких були апробовані правила змагань, були проведені на спортивній базі київської середньої школи № 214 1 листопада 2008 року, в яких взяли участь понад 100 учасників. Після проведення змагань продовжилася популяризація народженого в Україні бойового мистецтва, і тренувальні семінари стали проводитися стабільніше та плідніше. Так навчальні семінари пройшли 29 листопада 2008 року – в м. Бровари Київської області, з 17 по 18 січня 2008 року – в м. Лубни Полтавської області, і вже 1 березня 2008 року було проведено перший відкритий чемпіонат Автономної Республіки Крим з хортингу в смт Кіровське, а з 3 по 4 березня було проведено тренувальний семінар у м. Судак. І нарешті відбулася офіційна реєстрація хортингу в Україні – 25 березня 2009 року Міністерство юстиції України видало Свідоцтво № 3076 про реєстрацію Української Федерації Хортингу. В цьому ж місяці 29 березня в смт Пуща-Водиця м. Києва пройшов перший всеукраїнський турнір з хортингу серед юнаків, кадетів та юніорів, в якому взяли участь 96 спортсменів із різних областей України. Головним заходом із хортингу можна було вважати проведений перший всеукраїнський турнір серед дорослих, який відбувся 10 травня 2009 року на спортивній базі загальноосвітньої середньої школи № 104 Оболонського району м. Києва.

Наступною видатною подією в розвитку хортингу стало рішення колегії Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 09.02.2010 № 1/5.3.3. про його внесення до Переліку визнаних видів спорту в Україні. На підставі рішення колегії Наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту № 306 від 9 лютого 2010 року „Про внесення змін до переліку видів спорту, що визнані в Україні“, зареєстрованим Міністерством юстиції України 25 лютого 2010 року за № 186/17481, було внесено „хортинг“ до переліку видів спорту, що визнані в Україні за № 71.

На сучасному етапі розвитку спорту змагання розглядаються як діяльність, що спрямована на досягнення або демонстрацію найвищих спортивних результатів. Система змагальної діяльності включає в себе цілий комплекс змагань різного характеру, масштабу, спрямованості та цільової орієнтації. Змагання в системі підготовки спортсменів є не тільки засобом контролю за рівнем підготовленості, способом виявлення переможця, але і найважливішим засобом підвищення тренуваності і спортивної майстерності [12, с. 132].

Перший офіційний чемпіонат України серед чоловіків та жінок відбувся 26–27 березня 2011 року в м. Бровари, Київської області на спортивній базі економіко-технологічного університету, у якому взяло участь понад 120 учасників із 16 областей України. За підсумками проведення переможцям змагань були вперше присвоєні спортивні звання „Майстер спорту України“. Першим майстром спорту України з хортингу став студент Національного університету фізичного виховання і спорту України у м. Києві Олександр Милов (тренер: В. С. Шевчук, м. Бровари). А другий чемпіонат України серед чоловіків та жінок вже відбувся на головній спортивній арені України – у Київському Палаці Спорту 22–23 березня 2012 року, в якому прийняли участь 157 спортсменів із 18 областей України. В цьому ж році було успішно проведено Відкритий Кубок України з хортингу у м. Дніпродзержинську Дніпропетровської області, в якому взяли участь понад 30 команд з України та Росії. Всього 172 учасника з 22 областей України та збірна команда з хортингу Російської Федерації. Третій офіційний чемпіонат України федерація хортингу, тримаючи найвищий рівень проведення, також провела у Київському Палаці спорту з 22 по 23 березня 2013 року, в якому змагалися збірні команди кращих спортсменів країни з 21 області України, збірна команда м. Києва та Автономної Республіки Крим [6, с. 9–10].

Подальший динамічний розвиток хортингу в Україні не залишився без уваги закордонних тренерів та спеціалістів єдиноборств, які увійшли у склад організації хортингу.

Це зумовило проведення першого міжнародного змагання. Перший міжнародний турнір із хортингу був присвячений Дню Перемоги і його було проведено у м. Києві 9 травня 2010 року за участю багатьох команд з України, двох команд із Росії (Рязанської області та Республіки Чувашія) та команди Туркменістану. Такий початок розвитку виду спорту дав підстави для заснування відділень федерації хортингу не тільки в Україні, а й за кордоном. І вже 31 січня 2011 року Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту затверджує навчальну програму і дає дозвіл на відкриття відділень хортингу в дитячо-юнацьких спортивних школах (ДЮСШ) та спеціалізованих дитячо-юнацьких школах олімпійського резерву (СДЮШОР).

Всеукраїнська громадська організація „Українська Федерація Хортингу“ (УФХ) входить до складу Міжнародної спортивної організації „Всесвітня Федерація Хортингу“ – INTERNATIONALNON-GOVERNMENTAL ORGANIZATION „WORLD HORTING FEDERATION – INGO „WHF“ та до складу Європейської Федерації Хортингу „EUROPEAN HORTING FEDERATION“ – „EHF“. Федерація охопила фізкультурно- оздоровчою та навчально-тренувальною діяльністю багато населених пунктів України та має свої представництва в усіх областях України [9, с. 102].

Слід зазначити, що перший Відкритий Чемпіонат Європи з Хортингу відбувся 25–27 жовтня 2014 р. саме в Україні в м. Львів, на базі СК „Грація“ (ТБК „Південний“). Змагання серед кадетів і кадеток, юніорів та юніорок, чоловіків та жінок у проводились у розділах: „Форма“, „Показовий виступ“ і „Двобій“. У Чемпіонаті взяли участь понад 150 учасників, більшість із яких представляли Україну, збірна якої посіла перше загальнокомандне місце.

А вже 25–27 вересня 2015 року в м. Кендзежин-Козле (Польща) відбувся Перший Чемпіонату Світу з хортингу серед кадетів, юніорів, чоловіків і жінок у розділах: „Двобій“, „Форма“ та „Показовий виступ“. У змаганнях прийняло участь понад 300 спортсменів із 12 країн світу: Україна, Чеська республіка, Польща, Румунія, Угорщина, Єрменія, Німеччина, Словаччина, Грузія, Білорусь, Узбекистан, Росія. Від України: 45 спортсменів, 12 суддів національної категорії, 14 тренерів. У роботі суддівського корпусу взяли участь поляк – Томас Прус, словак – Іван Сірко. Українські спортсмени зайняли 1 загальнокомандне місце, узбецькі спортсмени – 2 місце, словацькі – 3 місце. Спільно з керівництвом міста Кендзежин-Козле Міжнародна Федерація Хортингу взяли участь в організації та проведенні змагань.

Другий чемпіонат світу з хортингу з 17 по 20 листопада 2016 року приймала Україна. У місті Трускавець (Львівська обл.) 480 учасників з України, Польщі, Сполучених Штатів Америки, Марокко, Росії, Білорусі, Узбекистан, Азербайджан, Грузія, Угорщина, Молдова, Словаччина, Вірменії, Румунії змагались за нагороди у наступних розділах змагань: „Двобій“, „Сутичка“, „Форма“, „Показовий виступ“. Головним суддею змагань було визначено президента Всесвітньої федерації хортингу - Едуарда Єрмоєнко. У командному заліку перше місце посіла збірна України, друге місце – Білорусі, третє місце – Молдови.

Висновки.

1. Українці – унікальна бойова нація. Наші спортсмени – світові лідери практично в усіх видах контактних єдиноборств (бокс, усі загальновизнані види боротьби, кікбоксинг, інші контактні види єдиноборств і бойових мистецтв). Українська земля народила світові видатних чемпіонів неперевершеного рівня. Далеко не усі народи мають такий природний хист до ведення сутички, і не всі спортсмени інших країн витримують рівень психологічної конкуренції та загартування українського духу й волі до перемоги.
2. Нині основна мета хортингу – популяризація та підвищення ролі фізичної культури і спорту, патріотичне виховання, залучення дітей та юнацтва до здорового способу життя, відволікання від шкідливих звичок, виховання особистості в душі добропорядності й патріотизму.
3. За короткий час існування хортинг охопив фізкультурно-оздоровчою та навчально-виховною діяльністю багато населених пунктів України, спортивні клуби хортингу працюють в усіх областях України. Видатні поети і музиканти України склали вірші та написали пісні про вид спорту хортинг, він має свої відмітні атрибути, емблему, прапор, гімн і марш, відомі художники пишуть картини на тематику національного виду спорту України. Саме змагальна діяльність в хортингу, як частина спортивної діяльності, відображає кінцеві результати тренувальної та позатренувальної діяльності.

4. Всеукраїнські правила змагань з виду спорту хортинг розроблено відповідно до чотирьох основних *розділів*: 1) розділ „Двобій“ – основний розділ, у якому проводяться змішані двобої (проводиться у два раунди, що різняться екіпіруванням і арсеналом прийомів. Перший раунд називається „Сила“, другий – „Честь“). 2) розділ „Хортинг“ – змагання з боротьби із застосуванням кидкової техніки в захватному одязі. 3) розділ „Форма“ – демонстрування стандартних навчальних імітаційних комплексів. 4) розділ „Показовий виступ“ – вільна демонстрація техніки хортингу індивідуальним, парним і груповим виступом спортсменів.
5. В Україні і за її межами змагання з хортингу проводяться для вікових категорій 6–7, 8–9, 10–11, 12–13, 14–15, 16–17 років, з 18 до 35 років, а також для спортсменів від 35 та старше 40 років. Однак хортинг – не тільки спорт вищих досягнень, але і масовий спорт. В Україні сьогодні ним займаються (за різними даними) від 30 до 50 тис. осіб (загалом у світі задіяні у хортингу приблизно 100 тис. осіб).
6. У міжнародному спортивному співтоваристві хортинг розвиває Всесвітня федерація хортингу (World Horting Federation), яка заснована в Україні у м. Києві. Вона є міжнародною громадською організацією фізкультурно-спортивного спрямування, яка розвиває та культивує хортинг у світовій класифікації змішаних спортивних єдиноборств. Основною метою федерації є здійснення комплексної програми популяризації хортингу як самостійного виду спорту на міжнародній арені. У Міжнародних правилах хортингу є кілька відокремлених різнопланових розділів змагань, основний із яких – двораундовий комплекс спортивного двобою, що дає змогу охопити весь природний арсенал прийомів самозахисту людини, які включені у спортивну змагальну програму. Відтак, хортинг є представником нового напрямку комплексного змішаного єдиноборства в світі (ММА Horting).
7. Хортинг – не стільки ефективний засіб захисту та самооборони, скільки позитивна філософія повсякденного життя. Філософська основа хортингу – положення про єдність сили, здорового спортивного духу та честі людини, що вибудовується на славних українських традиціях. Відповідно, гасло хортингу – „СИЛА І ЧЕСТЬ“ [8, с. 8, 9, 11, 13, 14, 16, 33].

Перспектива подальших досліджень передбачає опис методичних рекомендацій для тренерів хортингу щодо підготовки спортсменів до змагань на високому професійному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Діхтяренко З. М. Дослідження основних понять хортингу: „виховання“, „хорт“, „хортинг“, „хортовий“, „хортове виховання“ у психолого-педагогічній та філософській літературі / З. М. Діхтяренко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць. – К. : зб. наук. праць. Вип. 1 / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – С. 53–59.
2. Діхтяренко З. М. Формування навичок здорового способу життя засобами фізкультурно-оздоровчої роботи на прикладі педагогічного досвіду роботи НВК № 24 (на засадах хортингу) : метод. посіб. / З. М. Діхтяренко, І. С. Данилюк, Н. І. Скляр; за заг. ред. З. М. Діхтяренко. – К. : Паливода А. В., 2015. – 324 с.
3. Електронний фонд бази даних Української Національної Федерації Хортингу. Федерація твоєї Батьківщини. Витоки і подальший розвиток хортингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://horting.org.ua/node/40238>.
4. Електронний фонд бази даних Української Національної Федерації Хортингу. Федерація твоєї Батьківщини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.horting.org.ua>.
5. Єрмоменко Е. А. Навчальна програма гурткової (секційної) роботи „Хортинг“ для учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів : навч. вид. / Е. А. Єрмоменко. – К. : Паливода А. В., 2012. – 268 с.
6. Єрмоменко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України : метод. посіб. / Е. А. Єрмоменко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
7. Інформаційна довідка: ВИД СПОРТУ – ХОРТИНГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.horting.org.ua/node/1100>.
8. Петрович Ж. В. Хортинг – школа сили і честі юного українця : метод. посіб. / Ж. В. Петрович, Е. А. Єрмоменко. – К. : Паливода А. В., 2016. – 544 с.

9. Семигал О. Історичні передумови виникнення хортингу – національного виду спорту України / О. Семигал // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2015. – Вип. 3. – С. 97–104.
10. Яременко В. До питання технічної підготовки хортингістів у стійці на етапі попередньої базової підготовки. / В. Яременко, М. Колос, І. Малинський // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2016. – Вип. 5. – С. 181–186.
11. Яременко В. В. Оптимізація змагальної діяльності хортингістів / В. В. Яременко, М. А. Колос, В. І. Шандригось, А. В. Каленський // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт: журнал / уклад. А. В. Цьось, А. І. Альошина. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. – Вип. 23. – С. 148–152.
12. Platonov V. N. Periodizaciaiia sportivnoji podgotovki [Periodization of athletic training] / V. N. Platonov. – Kiev: Olympic Literature, 2013. – 624 p.

REFERENCES

1. Dikhtiarenko, Z. M. (2014). Doslidzhennia osnovnykh poniat khortynhu: „vykhovannia“, „khort“, „khortynh“, „khortovyi“, „khortove vykhovannia“ u psykholoho-pedahohichnii ta filosofskii literaturi [Research of the main meanings of Horting: „education“, „hort“, „horting“, „hortal“, „horting activity“ in the psychological, pedagogical and philosophical literature]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriia i metodyka hortynhu: Issue 1* (pp. 53–59). Kyiv: Palyvoda A. V.
2. Dikhtiarenko, Z. M., Danyliuk, I. S., & Skliar, N. I. (2015). *Formuvannia navychok zdorovoho sposobu zhyttia zasobamy fizkulturno-ozdorovchoi roboty na prykladi pedahohichnoho dosvidu roboty NVK № 24 (na zasadakh khortynhu)* [Formation of healthy lifestyle means sports and recreation activities on the example of teaching experience EC number 24 (on the basis Horting)]. Kyiv: Palyvoda A. V.
3. *Elektronnyi fond bazy danykh Ukrainskoi Natsionalnoi Federatsii Khortynhu. Federatsiia tvoiei Batkivshchyny. Vytoky i podalshyi rozvytok khortynhu* [Electronic fund of database of Ukrainian horting federation. Federation of your homeland. Origins and further development of Horting]. Retrieved from <http://horting.org.ua/node/40238>.
4. *Elektronnyi fond bazy danykh Ukrainskoi Natsionalnoi Federatsii Khortynhu. Federatsiia tvoiei Batkivshchyny.* [Electronic fund of database of Ukrainian horting federation. Federation of your homeland]. Retrieved from <http://www.horting.org.ua>.
5. Yeromenko, E. A. (2012). *Navchalna prohrama hurtkovoji (seksiynoi) roboty Khortynh dlia uchniv 1–11 klasiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv* [The curriculum circle (sectional) of „Horting“ for students of 1–11 grades of secondary schools]. Kyiv: Palyvoda A. V.
6. Yeromenko, E. A. (2014). *Khortynh – natsionalnyi vyd sportu Ukrainy* [Horting is a national sport of Ukraine]. Kyiv: Palyvoda A. V.
7. *Informatsiyna dovidka: VYD SPORTU – KHORTYNH* [Information note: SPORT SPORT – HORITING]. Retrieved from <http://www.horting.org.ua/node/1100>.
8. Petrochko, Zh. V., & Yeromenko, E. A. (2015). *Khortynh – shkola syly i tchesti yunoho ukrainsia* [Horting is the school of power and honor of young Ukrainian]. Kyiv: Palyvoda A. V.
9. Semyhal, O. (2015). Istorychni peredumovy vynyknennia khortynhu – natsionalnoho vydu sportu Ukrainy [Historical prerequisites for the emergence of Horting - the national sport of Ukraine]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriia i metodyka hortynhu: Issue 3* (pp. 97–104). Kyiv: Palyvoda A. V.
10. Yaremenko, V., Kolos, M., & Malynskiy, I. (2016). Do pyttannia tekhnichnoi pidhotovky khortynhistiv u stiytsi na etapi poperednoi bazovoi pidhotovky [On the question of technical training of hortingists in the rack at the stage of preliminary basic training]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriia i metodyka hortynhu: Issue 5* (pp. 181–186). Kyiv: Palyvoda A. V.
11. Yaremenko, V. V., Kolos, M. A., Shandryhos, V. I., & Kalenskiy, A. V. (2016). Optyimizatsiia zmahalnoi diialnosti khortynhistiv [Optimization of competitor activity of hortingists]. *Molodizhnyi naukovyi visnyk Skhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi*

Ukrainky. Fizychnе vykhovannia i sport [Youth Scientific Bulletin of the Lesia Ukrainka Eastern European National University. Physical education and sports], 23, 148–152.

12. Platonov, V. N. (2013). *Periodizaciia sportivnoy podgotovki [Periodization of athletic training]*. Kiev: Olympic Literature.

Микола Колос, Володимир Яременко, Олексій Семігал.

Створення передумов для проведення чемпіонатів Світу з хортингу.

У роботі „Створення передумов для проведення чемпіонатів Світу з хортингу“ розглянуто історичні, організаційні та змагальні фактори, які сприяли проведенню перших чемпіонатів Світу з хортингу. На сучасному етапі розвитку спорту змагання розглядаються як діяльність, що спрямована на досягнення або демонстрацію найвищих спортивних результатів. Змагання є кінцевим результатом тренувальної та позатренувальної діяльності в хортингу. Хортинг – вид спорту, який динамічно розвивається не тільки в Україні, але й за її межами. Збільшення видів програми змагань чемпіонатів світу сприяє розширенню географії країн-учасниць. Високий рівень підготовленості спортсменів сприяє популяризації хортингу як самостійного виду спорту на міжнародній арені. Українські спортсмени впевнено утримують роль лідерів у світовій спільноті хортингу.

Ключові слова: *хортинг, єдиноборство, змагання, чемпіонат світу, вид спорту, спортсмени, змагальні фактори, аматорський хортинг, професійний хортинг, різні традиції.*

Mykola Kolos, Volodymyr Yaremenko, Oleksii Semygal.

Educational and science Institute of the special physical and combat training and rehabilitation of the University DFS Ukraine (University Str. 31, Irpin, Kyiv region, Ukraine).

Creation of prerequisites for holding world championships in Horting.

In work „Creation of prerequisites for holding World Championships in Horting“, historical, organizational and competitive factors that contributed to the horting of the first world championships in horting were considered. At the present stage of development of sports, competitions are considered as activities aimed at achieving or demonstrating high sports results. Competitions are the end result of training and in-training activities in horting. Horting is a sport that is developing dynamically not only in Ukraine, but also abroad. The increase in the types of the World Championship competition program contributes to the expansion of the geography of the participating countries. A high level of preparedness of athletes contributes to the popularization of horting as an independent sport in the international arena. Ukrainian athletes confidently retain the role of leaders in the global community of horting.

Key words: *horting, single combat, competition, world championship, sport, athletes, competitive factors, amateur horseriding, professional horsing, different traditions.*

Николай Колос, Владимир Яременко, Алексей Семігал.

Создание предпосылок для проведения чемпионатов мира по хортинга.

В работе „Создание предпосылок для проведения чемпионатов Мира по хортингу“ рассмотрены исторические, организационные и соревновательные факторы, которые способствовали проведению первых чемпионатов мира по хортингу. На современном этапе развития спорта соревнования рассматриваются как деятельность, направленная на достижение или демонстрацию высоких спортивных результатов. Соревнования являются конечным результатом тренировочной и внутренировочных деятельности в хортинге. Хортинг – вид спорта, который динамично развивается не только в Украине, но и за ее пределами. Увеличение видов программы соревнований чемпионатов мира способствует расширению географии стран-участниц. Высокий уровень подготовленности спортсменов способствует популяризации хортинга как самостоятельного вида спорта на международной арене. Украинские спортсмены уверенно удерживают роль лидеров в мировом сообществе хортинга.

Ключевые слова: *хортинг, єдиноборство, соревнования, чемпионат мира, вид спорта, спортсмены, соревновательные факторы, любительский хортинг, профессиональный хортинг, разные традиции.*